

Husmor uden kedsomhed

Af ELSE TOFTKÆR JENSEN

Else Toftkær Jensen skriver om de unge koner, der keder sig i »sovebyerne«, om husmoderens betydningsfulde gerning og om den centrale rolle, hjemmene burde spille i det moderne samfund.

TILLÆGGER vi det nogen som helst betydning, at man kan svare »her«, naar en unge kommer hjem fra skole og raaber: »Mor, hvor er du?«

Samfunds-institutionen hjemmet — de tusind hjem, som det hedder i lyriske udgydelser fra talerstole — hvordan med den? Er hjemmet og alt hvad dets er, eller burde være, ikke paa skæbnesvanger maade i defension i vore dage?

Det er de »vrede« unge kvinder, der keder sig i sovebyerne, som har fremkaldt disse spørgsmaal. Disse kvinder repræsenterer et fænomen, der er blevet benævnt som baade pjat og forkælelse, men som dog ikke har undgaaet omtale paa nogen dameside eller i noget ugeblad med respekt for sig selv. Selvfølgelig er de ogsaa blevet diskuteret i radioen.

For mig at se er de unge koner jo baade endnu et symptom paa, hvor haardt trængt hjemmet og alt, hvad dertil hører, er i dag. For der er da god mening i at identificere hjemmet med kvinden, moderen. Hvordan dog ellers? Er der ikke tilstrækkeligt fra den øvrige natur, som fortæller os, at det er moderdyret, ungerne luner sig hos? Hos et af Margaret Meads naturfolk er det vistnok manden, som tager sig af børn og huslige sysler, men i vor kulturkreds er der unægtelig tradition for, at mor og barn hører sammen, eller mest sammen. Paa sin vis ville det maaske være en god og hensigtsmæssig ordning, hvis far og mor uge for uge skiftedes til at være udgaaende og hjemmeverende — — Sligt er selvfølgelig teori, men vel ikke mere end den opfattelse, at hjemmene skulle kunne vedblive at bestaa under det nuværende pres.

Det er ligeberettigelsen, der har afstedkommet hele ravagen — kvindens ret til paa lige fod med manden at uddanne sig. Uden den ville de unge fruer i soveby-villaerne vel stadig være lærkefugle i dukkehjem. Og de tilstande er jo ikke værd at ønske tilbage. Næ, det var godt, at det blev bevist, at vi er akkurat lige saa gode læger, præster, arkitekter og alt muligt andet som mændene — i visse tilfælde endda bedre. Og det der med, hvorvidt kvindens plads er i hjemmet eller noget som helst andet sted, det skal vi nok selv bestemme.

Men — — staar vi kvindfolk os i det lange løb ved at være med til at nedbryde respekten for hjemmene? Og det gør vi jo, naar vi keder os ved at passe børn, lave mad, gøre rent, købe ind og alt det andet. Eller rettere sagt: Naar vi ensidigt er opdraget til at gøre fyldest i et »fag«. Som om det at være kone, mor og husmor ikke er et fag, nej forresten, ikke eet, men 15.

SE, giftes vil vi jo allesammen og have børn, og det faar langt de fleste af os ogsaa. I vor begejstring over ligestillingen er det vel nok et grundlæggende udgangspunkt, vi har været lidt for tilbøjelige til at overse. Og det hæver sig at overse grundlæggende ting. Kan De ikke se ur-moderen, det urkvindelige, eller hvad man nu vil, staa bag alle de skolede, højt uddannede, overkvalificerede kvinder og gni de sig i hænderne: Naa, saa — I mener, I er overkvalificerede — næ, piger,

De overkvalificerede. — Tegning af Ulla Kampmann

I er tværtimod underkvalificerede!

Ja, det er meget godt, at det huslige er et fag, som vi ender i før eller siden. Det er bare en meget usikker levevej. Er det hvert femte ægteskab, der bliver opløst? Og hvad hvis manden dør i utide? Den eneste forsikring herimod, som virkelig batter noget, er jo, at alle kvinder har uddannet sig paa et eller andet omraade, før de gifter sig.

Man uddanner sig altsaa til et og bliver noget helt andet, som man maaske netop paa grund af sin egentlige uddannelse ikke har haft tid til at skænke ret mange tanker! Vi er jo alle sammen af gode grunde saa enige om, at pigerne skal have en uddannelse (det skal mine to da ogsaa), men egentlig er der jo noget bagvendt i hele vor fremgangsmaade paa det omraade. Og den siger noget om den plads, som institutionen hjem indtager i det almindelige omdømme.

Men endnu mere sladrer de mange »skilsmisser« om, hvor svagt hjemmene staar. Er det store skilsmissetal mon ikke et virkeligt forfaldstegn? Det er vel ikke sikkert, at vi af den grund hører til aftenlandene, hvis undergang er nær. Om et forfald skal fortsættes, beror da paa menneskene selv. Men forfald er det — — Frihed og ret til at bestemme over sit eget liv: » — jeg har da ogsaa ret til en smule lykke«, som den mor sagde, der forlod tre børn til fordel for den mand, hun nu var kommet til at »elske«. Sfudder og vrøv! Vi har ikke ret til noget som helst. I det øjeblik, vi har sat børn i verden, har vi, som Jacob Paludan skriver i »Jørgen Stein«, »faaet anvist plads — — Den eneste lykke er dog at lyde loven, den eneste vej gaar gennem pligtens mølleværk — — Verdens mindste haand, endnu ikke set, havde tilvinket Jørgen: Din opgave her, det er mig. Alt det andet, hele din fortid, alle talte ord og tænkte tanker opvejer ikke et straa til min rede«.

BARNETS aarhundrede, pjat! Saa længe saakaldte voksne mennesker for øjnene af de undrende børn render ud og ind af ægteskabet som af en anden ventosal, skulle vi vist gaa lidt mere stille med den historie.

Vi er jo ikke særlig bibelstærke i vore dage. Der er nu ellers et

vendigt, at man er lykkelig. Men det er piskende nødvendigt med en anden indstilling til den samfunds-institution, som hedder ægteskabet — den, der udgør grundlaget for den næste hjemmene. Hvad ellers? Er det »Fagre nye verden«-tilstande, vi skal stræbe imod? Fri saakaldt kærlighed og børnene i institutioner, hjemmenes totale opløsning? Nej vel! Men saa maa vi ogsaa gøre noget for at modvirke den pjattede indstilling til ægteskabet, som er saa udbredt i vore dage. Den bedste opdragelsesmetode er jo immervæk eksemplet, saa der er frit slag for alle os, som er indgaaet i den stand, der uden skade kunne vurderes noget mere hellig, end tilfældet er i dag. Næ, jeg er ikke katolik, og jeg tror vel heller ikke meget paa, at love og anordninger kan udrette saa forfærdelig meget paa dette omraade — og dog, menneskene er nogle skrøbelige kar. Paa alle andre omraader accepterer vi, at »var ikke lov i landet«, saa gik det da rent galt. Det er strafbart at stjæle sin næstes bil, men ikke hans, henholdsvis hendes, mand eller kone. I hvert fald skulle det gøres noget vanskeliggere at blive skilt, og som en følge heraf ogsaa at blive gift.

Med hensyn til lykken er det værd at huske paa noget, som pastor Sandbæk har sagt — noget om, at han da ville have paataget sig at blive lykkelig med en hvilken som helst kone i gaden! Sikkert og vist er det i hvert fald, at først kommer maaske nok forelskelsen, men dernæst skulle begreber som vilje, sund sans, udholdenhed og trofasthed gerne indfinde sig. Lykken er det guld, man vasker ud af hverdagens sand, som Sigrid Undset siger.

SOM sagt er det hele vel først og fremmest et opdragelses-spørgsmaal, som saa vist ikke klares ved at give nogle timer i seksuallære i skolens sidste klasser. Familie-kundskabslære, i hvert fald i skoler for børn og helt unge, gør det heller ikke. Hvorfor dog ikke hellere appellere til forældrene? Vi er da voksne mennesker saavel som lærerne. I hjemmene findes baade »undervisningsmaterialer«, lokaler og undervisere — endda eksaminerede i livets skole for dette »fag«s vedkommende. Ellers — vi kan jo bare appellere

ikke bygge ud fra hjemmene. Vi tager dem ikke som udgangspunkt for opbygningen af samfundets andre institutioner. Tværtimod smækker vi disse ned over hjemmene, som saa vær-saagod har at indrette sig derefter. Det er f. eks. hjemmet, der sender ydmyge sedler til skolen — ikke omvendt. Netop i det forhold er det saa tydeligt, hvem der er stærk og har myndigheden. Vi er jo naaet saa vidt i autoritetsskræk, at mødrene hellere lyver og skriver paa sedlen, at Peter har været for-kølet end den egentlige grund til hans hjemmebliven, som nemlig var, at solen skinnede saa dejligt, eller at han skulle passe paa lillesøster. Hvem har saa magten og om ikke øren saa dog indflydelsen? I hvert fald ikke hjemmene. Der er alt for faa realiteter i den snak om hjemmene som samfundets grundpiller.

DET var et strejftog gennem forhold i vor verden, baade den indre og den ydre, som truer ægteskab, familie og hjem. Og saa tilbage til vort udgangspunkt: Konerne i sovebyerne. Der er jo ingen tvivl om, at de afspejler et dilemma, som skyldes dels udviklingen — eller bagviklingen om man vil — dels bevægelserne indenfor kvindernes egen verden. Den første ting er saa svær at tumle, den sidste kunne vi jo nok gøre noget ved.

— Vi vil ikke bare være moderdyr og appendix til mændene og gaa derhjemme og stille tøfler frem«. — Hvoraf kommer mon egentlig den underlegenhedsfølelse, som er forbundet med »bare at gaa derhjemme?«, »kun« at være husmor o.s.v., o.s.v.? Et produkt af vor historie? Dog — tidligere tiders husfruer var ikke saadan at kimsæ ad. Næ, men de havde ogsaa noget at regere, administrere og tage deres evner i brug med — alt det, som nu de dygtigste kvinder finder erstating for »ude i erhvervslivet«. Jamen, det er da klart, at der er kvinder, som slet ikke kan faa afløb for kræfterne derhjemme, og som netop udfolder sig bedst, naar de skal passe baade det ene og det andet. Jeg tror bare ikke, det er nær saa mange, som vi bilder os ind. Men i store, store kredse bliver pigerne saa nogenlunde ensidigt indstillet paa jobbet. Det er hovedsagen, det skal først og fremmest passes med alle de forudgaaende skoleaar og eksaminer.

Og kære medsøstre, der trives imellem os et rigtig godt gammeldags snobberi for »dem med titlerne«. Kvindeligt cand. mag., jurist, kontorchef o.s.v. Vi er minsandten ogsaa tilbøjelige til først og fremmest at bruge dem som repræsentanter i raad og den slags, hvor vi kunne ønske, at synspunkter fra hjemmene skulle slaa noget mere igennem. Vi skal se at faa ligeberettiget jobbet som husmor med alt muligt andet »kvindeligt«. Ingen, slet ikke fremtiden, kan være tjent med, at den form for tilværelse faar ord for at være noget for de sløve — noget man keder sig ved. Husmoder er et lidt trist ord. Der staar en »duft« af sandkage og stramajbroderi omkring det. Maaske det svenske »hemmafru« er bedre. Selvfølgelig skal den praktiske side af sagen have sit — (et aar eller mere i huset, man skal have lært at passe børn, vride klude, faa pengene til at slaa til og

MEN pengene, siger man nok nu, bl. a. de meget omtalte »egne penge«, dem tjener vi jo ikke paa den maade. De nødvendige penge kan der ikke blive megen diskussion om. Det er sikkert en meget stor procentdel af udearbejdende husmødre, der nødvendigvis maa arbejde ude og hjælpe med til at skaffe penge til huse. Begrebet »egne penge« er en flov historie, et oldnordisk levn fra en tid, hvor vi skulle være underdanige. Den gifte, hjemmearbejdende kone tjener da akkurat det samme som sin mand! Man taler om hustruløn, men ægteskabet skulle da nødvendigvis betyde et arbejds-giver-arbejder-forhold. Det er da to ligeberettigede partnere, som nu er blevet enige om at indrette sig paa den maade, at den ene gaar ud og henter pengene hjem, mens den anden tager sig af de lige saa nødvendige ting hjemme.

Den tredje aarsag til kvinders udearbejde, luksus-levestils-aarsagen, bilen, fjernsynet, konfirmationsfesterne m. m. var det nok bedst at se noget mere bort fra. Det har da ingen som helst berettigelse, at jeg forsømmer min egentlige opgave, fordi jeg nu tilfældigvis godt kunne tænke mig et køleskab.

Naar ens børn kommer lidt fra haanden, faar man bedre tid. I stedet for nu at kaste sig ud i dumme hobbies bør vi samles meget mere i studie- og samtalekredse, hvor vi prøver at finde ud af, hvordan det gik til, at samfundet udviklede sig udenom eller ovenpaa hjemmene. Tag blot kvindernes gamle domæner, omsorgen for børn, syge og gamle. Da disse ting gled ud af hjemmene, mistede vi indflydelse paa dem. Men vi har jo en vældig magt til at vinde den tilbage, hvis blot vi bliver os den bevidst. Der drives for megen mandepolitik paa disse omraader — firkantet skrivebords-udregnet, rational politik. Man er ikke nænsom nok overfor den enkelte og hans tilhørsforhold til hjem og familieleiv.

Derfor maa vi interessere os for politik og være vore synspunkter bekendt. Hvor helt anderledes havde samfundet ikke set ud i dag, om vi paa en række omraader havde bygget ud fra hjemmet og i nær tilknytning til det, og med det som forbillede. Og — i denne forbindelse — hvor meget morsommere, mere ansvarkrævende, ville det ikke have været at være husmor — — altsaa husfrue, som ogsaa havde indseende med betydelige samfundsomraader.

Else Toftkær Jensen.

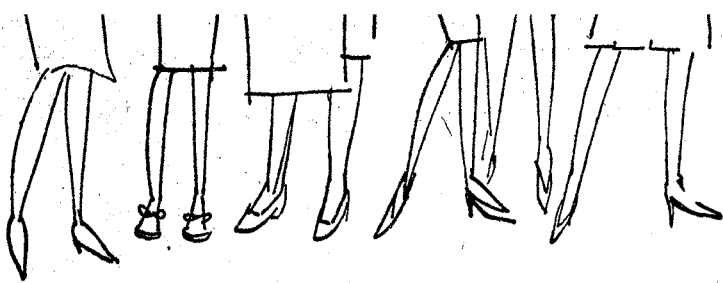
benævnt som baade pjat og for-
kælelse, men som dog ikke har
undgaaet omtale paa nogen da-
meside eller i noget ugeblad
med respekt for sig selv. Selv-
følgelig er de ogsaa blevet dis-
kuteret i radioen.

For mig at se er de unge ko-
ner jo baade endnu et symptom
paa, hvor haardt trængt hjem-
met og alt, hvad dertil hører,
er i dag. For der er da god me-
ning i at identificere hjemmet
med kvinden, moderen. Hvordan
dog ellers? Er der ikke tilstræk-
keligt fra den øvrige natur, som
fortæller os, at det er moderdy-
ret, ungerne luner sig hos? Hos
et af Margaret Meads naturfolk
er det vistnok manden, som ta-
ger sig af børn og huslige sys-
ler, men i vor kulturkreds er der
unægtelig tradition for, at mor
og barn hører sammen, eller
mest sammen. Paa sin vis ville
det maaske være en god og hen-
sigtsmæssig ordning, hvis far og
mor uge for uge skiftedes til at
være udgaaende og hjemmevæ-
rende —. Sligt er selvfølgelig
teori, men vel ikke mere end
den opfattelse, at hjemmene
skulle kunne vedblive at bestaa
under det nuværende pres.

Det er ligeberettigelsen, der
har afstedkommet hele ravagen
— kvindens ret til paa lige fod
med manden at uddanne sig.
Uden den ville de unge fruer i
soveby-villaerne vel stadig være
lærkefugle i dukkehjem. Og de
tilstande er jo ikke værd at øn-
ske tilbage. Næ, det var godt,
at det blev bevist, at vi er ak-
kurat lige saa gode læger, præ-
ster, arkitekter og alt muligt an-
det som mændene — i visse til-
fælde endda bedre. Og det der
med, hvorvidt kvindens plads er
i hjemmet eller noget som helst
andet sted, det skal vi nok selv
bestemme.

Men — — staar vi kvindfolk
os i det lange løb ved at være
med til at nedbryde respekten
for hjemmene? Og det gør vi jo,
naar vi keder os ved at passe
børn, lave mad, gøre rent, købe
ind og alt det andet. Eller ret-
tere sagt: Naar vi ensidigt er
opdraget til at gøre fyldest i et
»fag«. Som om det at være kone,
mor og husmor ikke er et fag,
nej forresten, ikke eet, men 15.

SE, giftes vil vi jo allesam-
men og have børn, og det
faar langt de fleste af os ogsaa.
I vor begejstring over ligestilling-
gen er det vel nok et grund-
læggende udgangspunkt, vi har
været lidt for tilbøjelige til at
overse. Og det hæver sig at
overse grundlæggende ting. Kan
de ikke se urmoderen, det ur-
kvindelige, eller hvad man nu
vil, staa bag alle de skolede,
højt uddannede, overkvalifice-
rede kvinder og gnide sig i hæn-
derne: Naa, saa — I mener, I er
overkvalificerede — næ, piger,

De overkvalificerede. — Tegning af Ulla Kampmann

I er tværtimod underkvalifice-
rede!

Ja, det er meget godt, at det
huslige er et fag, som vi ender
i før eller siden. Det er bare en
meget usikker levevej. Er det
hvert femte ægteskab, der bli-
ver opløst? Og hvad hvis man-
den dør i utide? Den eneste for-
sikring herimod, som virkelig
batter noget, er jo, at alle kvin-
der har uddannet sig paa et el-
ler andet omraade, før de gif-
ter sig.

Man uddanner sig altsaa til
et og bliver noget helt andet,
som man maaske netop paa
grund af sin egentlige uddannel-
se ikke har haft tid til at skæn-
ke ret mange tanker! Vi er jo
alle sammen af gode grunde saa
enige om, at pigerne skal have
en uddannelse (det skal mine to
da ogsaa), men egentlig er der
jo noget bagvendt i hele vor
fremgangsmaade paa det om-
raade. Og den siger noget om
den plads, som institutionen
hjem indtager i det almindelige
omdømme.

Men endnu mere sladrer de
mange skilsmisser om, hvor
svagt hjemmene staar. Er det
store skilsmissetal mon ikke et
virkeligt forfaldstegn? Det er vel
ikke sikkert, at vi af den grund
hører til aftenlandene, hvis un-
dergang er nær. Om et forfald
skal fortsættes, beror da paa
menneskene selv. Men forfald er
det — —. Frihed og ret til at
bestemme over sit eget liv: » —
jeg har da ogsaa ret til en smule
lykke, som den mor sagde, der
forlod tre børn til fordel for den
mand, hun nu var kommet til
at »elske«. Sludder og vrøvl! Vi
har ikke ret til noget som helst.
I det øjeblik, vi har sat børn i
verden, har vi, som Jacob Palu-
dan skriver i »Jørgen Steins«,
»faaet anvist plads — —. Den
eneste lykke er dog at lyde lo-
ven, den eneste vej gaar gen-
nem pligtens mølleværk — —.
Verdens mindste haand, endnu
ikke set, havde tilvirket Jørgen:
Din opgave her, det er mig. Alt
det andet, hele din fortid, alle
talte ord og tænkte tanker op-
vejer ikke et straa til min rede«.

BARNETS aarhundrede, pjat!
Saa længe saakaldte vokse-
ne mennesker for øjnene af de
undrende børn render ud og ind
af ægteskabet som af en anden
ventesal, skulle vi vist gaa lidt
mere stille med den historie.

Vi er jo ikke særlig bibelstærke
i vore dage. Der er nu ellers et
ord fra det nye testamente, som
ville kunne udrette meget, om
det virkelig slog ind. Det er det-
te, at »hver den som forarger
en af disse mine mindste smaa,
for ham var det bedre, om en
møllesten blev bundet om hans
hals, og han blev sænket paa
havets bund«.

Det staar jo heller ikke skre-
vet nogen steder, at vi skal
være lykkelige. Det er ikke nød-

vendigt, at man er lykkelig.
Men det er piskende nødvendigt
med en anden indstilling til den
samfundsinstitution, som hedder
ægteskabet — den, der udgør
grundlaget for den næste: hjem-
mene. Hvad ellers? Er det »Fag-
re nye verden«-tilstande, vi skal
stræbe imod? Fri saakaldt kærlig-
hed og børnene i institutio-
ner, hjemmenes totale opløs-
ning? Nej vel! Men saa maa vi
ogsaa gøre noget for at mod-
virke den pjattede indstilling til
ægteskabet, som er saa udbredt
i vore dage. Den bedste opdra-
gelsesmetode er jo immervæk
eksemplet, saa der er frit slag
for alle os, som er indgaaet i
den stand, der uden skade kun-
ne vurderes noget mere hellig,
end tilfældet er i dag. Næ, jeg
er ikke katolik, og jeg tror vel
heller ikke meget paa, at love
og anordninger kan udrette saa
forfærdelig meget paa dette om-
raade — og dog, menneskene
er nogle skrøbelige kar. Paa alle
andre omraader accepterer vi,
at »var ikke lov i landet«, saa
gik det da rent galt. Det er
strafbart at stjæle sin næstes
bil, men ikke hans, henholdsvis
hendes, mand eller kone. I hvert
fald skulle det gøres noget van-
skeligere at blive skilt, og som
en følge heraf ogsaa at blive
gift.

Med hensyn til lykken er det
værd at huske paa noget, som
pastor Sandbæk har sagt — no-
get om, at han da ville have
paataget sig at blive lykkelig
med en hvilken som helst kone
i gaden! Sikkert og vist er det
i hvert fald, at først kommer
maaske nok forelskelsen, men
dernæst skulle begreber som
vilje, sund sans, udholdenhed og
trofasthed gerne indfinde sig.
Lykken er det guld, man vasker
ud af hverdagens sand, som Sig-
rid Undset siger.

SOM sagt er det hele vel først
og fremmest et opdragelses-
spørgsmaal, som saa vist ikke
klares ved at give nogle timer
i seksuallære i skolens sidste
klasser. Familiekundskabslære, i
hvert fald i skoler for børn og
helt unge, gør det heller ikke.
Hvorfor dog ikke hellere appel-
lere til forældrene? Vi er da
voksne mennesker saavel som
lærerne. I hjemmene findes baa-
de »undervisningsmaterialer«, lo-
kaler og undervisere — endda
eksaminerede i livets skole for
dette »fags« vedkommende. El-
ler — vi kan jo bare appellere
til os selv. Vi er blevet alt for
vant til, at skolen skal tage af-
fære, hvis vore børn skal oplæ-
res eller opdrages til et eller an-
det samfundsgavnligt. Opdragel-
se til ægteskab sker bedst hjem-
me hos os selv. Eller tror nogen
paa, at nok saa megen velment
og dyr teori kan gøre det, hvis
praksis ligger milevidt derfra?
En anden årsag til de svage
hjem er efter min mening, at vi

ig var, at søren skammede saa
dejligt, eller at han skulle passe
paa lillesøster. Hvem har saa
magten og om ikke æren saa
dog indflydelsen? I hvert fald
ikke hjemmene. Der er alt for
faa realiteter i den snak om
hjemmene som samfundets
grundpiller.

DET var, et strejftog gennem
forhold i vor verden, baade
den indre og den ydre, som truer
ægteskab, familie og hjem. Og
saa tilbage til vort udgangs-
punkt: Konerne i sovebyerne.
Der er jo ingen tvivl om, at de
afspejler et dilemma, som skyl-
des dels udviklingen — eller
bagvirkningen om man vil — dels
bevægelseerne indefor kvinder-
nes egen verden. Den første ting
er saa svær at tumle, den sidste
kunne vi jo nok gøre noget ved.

— Vi vil ikke bare være
moderdyr og appendix til mæn-
dene og gaa derhjemme og stil-
le tøfler frem. — Hvoraf kom-
mer mon egentlig den under-
legenhedsfølelse, som er for-
bundet med »bare at gaa der-
hjemme?«, »kun« at være hus-
mor o.s.v., o.s.v.? Et produkt af
vor historie? Dog — tidligere ti-
ders husfruer var ikke saadan
at kimse ad. Næ, men de havde
ogsaa noget at regere, admini-
strere og tage deres evner i brug
med — alt det, som nu de dyg-
tigste kvinder finder erstatning
for »ude i erhvervslivet«. Jamen,
det er da klart, at der er kvin-
der, som slet ikke kan faa afløb
for kræfterne derhjemme, og
som netop udfolder sig bedst,
naar de skal passe baade det
ene og det andet. Jeg tror bare
ikke, det er nær saa mange,
som vi bilder os ind. Men i store,
store kredse bliver pigerne saa
nogenlunde ensidigt indstillet
paa jobbet. Det er hovedsag-
gen, det skal først og fremmest
passes med alle de forudgaaen-
de skoleaar og eksaminer.

Og kære medsøstre, der trives
imellem os et rigtig godt gam-
meldags snobberi for »dem med
titlerne«. Kvindeligt cand. mag.,
jurist, kontorchef o.s.v. Vi er
mindsant den ogsaa tilbøjelige til
først og fremmest at bruge dem
som repræsentanter i raad og
den slags, hvor vi kunne ønske,
at synspunkter fra hjemme-
ne skulle slaa noget mere igen-
nem. Vi skal se at faa ligeberet-
tiget jobbet som husmor med alt
muligt andet »kvindeligt«. In-
gen, slet ikke fremtiden, kan
være tjent med, at den form for
tilværelse faar ord for at være
noget for de sløve — noget man
keder sig ved. Husmoder er et
lidt trist ord. Der staar en »dufte«
af sandkage og stramajbroderi
omkring det. Maaske det sven-
ske »hemmafru« er bedre. Selv-
følgelig skal den praktiske side
af sagen have sit — (et aar el-
ler mere i huset, man skal have
lært at passe børn, vride klude,
faa pengene til at slaa til og
give familien det rigtige »at spi-
se). Men den del af arbejdet,
der kræver større indsats af
aandsevner, er ikke den mindst
vigtige. Der er ingen som helst
grund til at kede sig.

Vi præger afgørende den nye
generation. Saa maa vi vel fore-
stille os noget om, hvad vi øn-
sker at videregive til den, og —
herre jemi — hvordan vi øn-
sker, at vore hjælpere i skolen
skal indvirke paa den. Vi skal
som ledere i andre foretagender
være »livet i huset«. Ansvar
skal nok fordeles, men det er nu
alligevel praktisk med noget
midtsamlende. Vi skal faa tin-
gene til at glide bedst muligt,
snakke med mand og børn,
»være til« sammen med dem,
formidle forbindelsen til den øv-
rige familie samt venner, be-
kendte og naboer. Alt dette er
vel ikke egentligt arbejde, men,
forekommer det mig, nødvendige
ting, hvis vort hjem skal blive
et sted, hvor livet rører sig. Mon
ikke det er hensigtsmæssigt, at
i hvert fald eet medlem af fami-
lien ikke hænger i en klokke-
streng, men bare »er der« og
saavel i bogstavelig som over-
ført forstand vogter arnens lue?

min egentlige opgave, fordi jeg
nu tilfældigvis godt kunne tæn-
ke mig et køleskab.

Naar ens børn kommer lidt fra
haanden, faar man bedre tid. I
stedet for nu at kaste sig ud i
dumme hobbies bør vi samles
meget mere i studie- og sam-
talekredse, hvor vi prøver at fin-
de ud af, hvordan det gik til, at
samfundet udviklede sig uden-
om eller ovenpaa hjemmene.
Tag blot kvindernes gamle do-
mæner, omsorgen for børn, syge
og gamle. Da disse ting gled ud
af hjemmene, mistede vi indfly-
delse paa dem. Men vi har jo
en vældig magt til at vinde den
tilbage, hvis blot vi bliver os
den bevidst. Der drives for me-
gen-mandepolitik paa disse om-
raader — firkantet skrivebords-
udregnet, rationel politik. Man
er ikke nænsom nok overfor den
enkelte og hans tilhørsforhold
til hjem og familieleiv.

Derfor maa vi interessere os
for politik og være vore syns-
punkter bekendt. Hvor helt an-
derledes havde samfundet ikke
set ud i dag, om vi paa en række
omraader havde bygget ud
fra hjemmet og i nær tilknyt-
ning til det, og med det som
forbillede. Og — i denne forbin-
delse — hvor meget morsom-
mere, mere ansvarkrævende, vil-
le det ikke have været at være
husmor — — altsaa husfrue,
som ogsaa havde indseende med
betydelige samfundsomraader.

Else Toftover Jensen.